

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891.

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America. Established 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljkov in dnevo po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tisk: EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago. Telefon: CANAL 5544

Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago. Phone: CANAL 5544

Naročnina	Subscription
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopolni važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številko v tednu je čas do četrta dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

J. M. Trunk:

Apeli in drugo

Apeli prihajajo iz starega kraja v in na Ameriko. Ne mislim na kake prošnje za morda res nujne potrebe. Apeli so bolj političnega značaja. Neki hočejo rešiti prav svetovno politiko in, se razume, slovensko politiko kakor bi s prsti počil, samole denarja jim manjka, in zato apelirajo na "drage rojake" in jih pozivljajo k slogi in edinstvu in — darovanju. "Le darujte, le darujte... in da b' daritev ne preplitva bla." In ko bi prišli iz Amerike milijoni, bi tisti rešitelji političnih zadev morda rešili svoje žepce, vprašanja pa prav nobenega, kvečemu bi vse še bolj zmešali. Na vse kraje hodimo reševat demokracijo in pobijati fašizem, manjka nam pa cigaret in bonbončkov.

Tudi samole za stari kraj so apeli, dasi so v ameriškkih časopisih. Zdjaj je pruska pikelhavba na Karavankah. Marsikoga strese, ki je prej mirno žvižgal, ker je mislil, da njega ne bo streslo. Vidim: "Letak (apel) slovenskih delavcev", in kar tudi pripombo, "radi katerega so mnogi bili vrženi v zapore". Letak pozivlja zoper nevarnost, da nemški fašizem ne pohrusta tudi Slovencev tostran Karavank. Apelira na edinstvo, združenje vseh slojev in strank. Za kaj takega sem tudi jaz, in zapisal sem že, da naj bi se vsi vsedli k mizi in se pametno posvetovali, kaj je storiti pri taki nevarnosti, ko gre naravnost za smrt in življenje. Čemu pa zdaj kritiziram ta letak, ta apel? Dva razloga imam, tehtna razloga. Prvič so ti "slovenski delavci", ki so izdali letak, socialisti in komunisti. Ko je šlo za to, da bi pruska pikelhavba ne prišla na Karavanke, ko je šlo za usodo koroških Slovencev, so bili socialisti le socialisti, skoroda nič Slovenci, in so bili za republikansko Avstrijo in niso marali monarhistične Jugoslavije. Zdjaj pa kričijo, ko se je republikanska Avstrija izpremenila v fašistično Nemčijo. Že ob plebiscitu smo jih opozarjali na pikelhavbo na Karavankah, pa so se le zmrdali nad našo naivnostjo. Zdjaj pa kričijo.

Drugi razlog je, ker ne gre toliko za odvrnitev nevarnosti, gre tem "slovenskim delavcem" pri njih letuku bolj za to, da fliknejo vlado in jo diskreditirajo, ker je ta vlada "mnoge vrgla v zapore" radi letaka. Ali ni taka vlada nad vse grda, ko pošilja junaške brambovce slovenske domovine kašo pihat? Seve bi bila grda ta vlada, ko bi bilo vse tako, kakor hoče dopovedati letak.

Nihče ne ve, kako se še vse razvije. Vlade ne bom zagovarjal, ako je količkej kriva. Sodim pa, da pri vladi niso na glavo padli. Ko bi Hitler hotel danes zasesti Slovenijo in odrediti kak plebiscit, bogami, bojim se, da dobi veliko večino, in prav iz kroga teh "slovenskih delavcev", posebno, ako jim obljudi velik kos kruha. Skoroda bi rekel, da je Hitler slep, ako ne stori tega že danes. Ali pa je morda le — vlada kriva (?), bolj pravilno pač bo, da je vlada zadi, ako Hitler ne koraka še dalje. Sodim, da je tako in nič drugače. In če le ta vlada še drži Hitlera, da ne koraka, je vsaj možnost dana, da Hitler ne bo dobil Slovenije, ker more v teku nadaljnjih zapletljajev priti do okoliščin, katere Hitleru zasedbo le onemogočijo. Ko bi šlo po letaku in bi se Hitler takoj dvignil, je usoda Slovenije zapečatenjena; ako pa vlada drži Hitlera vsaj za zdaj, je vsaj nekaj upanja za rešitev. Letak toraj ne pobija Hitlera, pač pa hoče pobiti vlado, in če bi to pobil, bi pobil tudi Slovenijo. Tako je, nič drugače.

In še en apel je. Izdana je bila brošura "Hitlerjevci v Sloveniji". Brošura je bila po vladi konfiscirana, pa se objavlja tu v Ameriki. Zopet ne bom zagovarjal vlade, pač pa sodim, da vlada tega ni storila, da bi nekako ščitila Hitlera, kakor se hoče javnosti dopovedati.

Brošura sama je zanimiva, ker kaže, kako Nemci in nemškutarji delujejo, in kako jim zdaj raste greben. Rekrimiracije zopet Nemece pa prav malo pomagajo, dasi je dobro, ako se javnosti pokaže, kako delujejo in ruvajo. Iz Nemecev ne morete narediti Slovencev, bi niti dobro ne bilo. Pač pa bi se bili imeli Slovenci bolj prizadevati, da

bi bili prišli v večjem številu do slovenskih podjetij. Večnoma so pa ostala ta podjetja, vsaj vsa večja podjetja, v nemških rokah. Zdjaj so ti nemški podjetniki prišli bolj do sapa, nihče se ne more čuditi, da jim raste greben, saj režejo kruh slovenskim delavcem, in jih imajo tako tudi pod kontrolo.

Ravno vidim vest, da je prišlo iz Dunaja v Jugoslavijo že zdaj mnogo Judov, ki so nastavljeni na raznih "vodilnih mestih" pri večjih podjetjih. Za zdaj ti Judje pač ne bodo hitlerjanci, ampak tuji so, in Slovincem je zabranjeno, da bi prišli na taka mesta, ker pač podjetja niso v slovenskih rokah, niso slovenska podjetja. Priznam, da se preobrat ne more izvršiti kar trenutno, nasilstvo bi čisto nič ne pomagalo, ampak v teku teh zadnjih dvajset let bi bili morali Slovenci bolj po načrtu delati, da okrepijo domači element tudi na gospodarskem polju, ko se politika ravna po gospodarski moči, in bo nemški podjetnik vedno ostal Nемец, in se kot tak zdaj izkazal za hitlerjanca. Več pameti, razsodnosti in manj kričanja in vpitja na — vlado.

V SPOMIN UMRLI PRIJATELJICI

Chicago, Ill.

Pretekli teden sem dobila pismo od moje prijateljice iz Rockvalle, Colo., v katerem mi naznanja, da je tam umrla Mrs. Frances Contej. In te dni — na sama brala v listu Amer. Slovenec, da je zares omenjena umrla. To poročilo je poslala v list Mrs. Susman. — Ko sem jaz prišla iz starega kraja za mojim očetom, ki so bili na hrani pri Johan Contetu, je Frances Contej — umrla. Skupaj sve potem delala, kajti imeli so tam pri hiši do dvajset bordarjev in je bilo vedno veliko dela. Navadno smo začele že ob štirih zjutraj in smo delale tja do polnoči. Spominjam se, da je bilo po zimi, v vodnjaku pa je nobene vode. Tako smo morale s Frances Contej v šmelco po vodo. Zima je bila huda in naji je tudi pošteno zeblo. Ker je bila Frances tam že poprej v službi in je bila starejša dekla, je tudi ona meni kakšno delo odkazala. V pohvalo pa moram omeniti, da vsa se dobro razumeli. Nikoli se nisva sporekli. Potem sva se obe ob enem omožile; druga drugi sva venec na glavo pripenjale, druga drugi sva bile tovarišice, najini ženini pa drug drugemu tovariši. Bile sva si tudi nekaj časa sosedi in tudi v tem času ni prišlo med nama nič navskriž, vedno smo se radi imele. — To mi prihaja v spomin zlasti sedaj, ko ona že počiva v hladnem grobu. — Frances, naj ti bo lahka mirna zemlja in naj ti sveti večna luč. Možu Andreju Contej in njegovi družini pa moje iskreno sožalje nad izgubo dobre žene in skrbne matere.

A. Blatnik

KAJ NOVEGA V NORTH CHICAGI

North Chicago, Ill.

Dosti je časa za dopise, ker so slabe delavske razmere. Kljub temu se pa človek le s težavo pripravi da bi kaj napisal. Tako je menda v vsakim in tudi jaz nisem izvzet. — Pa včasih je kaka nujna stvar, katero je treba ljudem obrazložiti in tedaj je treba seči po papirju in peresu. Stvar, ki me takorekoč sila, da naznamo današnjim tukajšnjim državljanom in davkopllačevalcem, je ta, da bo skupna seja vseh ljudi iz prvega warda ali okraja in sicer v soboto 21. maja ob 7 uri zvečer v North School na 12 cesti in Adams. Rojaki, stvar je važna in je vredno, da se vsi odzovete temu vabilu. Menim, da je marsikateremu že znano, da je morda prišlo vprašanje, ali je morda

samo kaka politična poteza, na mestno zbornico, da se dajo mestni bondi, gotovi Bond kompaniji in sicer v svoti \$149,000 in da bo mesto plačevalo le zgoraj omenjeno z obrestmi po 4 in 3/4 od sto do leta 1958. Ker se pa jaz in sodržavljan rojak alderman Matt Kirn, kot vaša zastopnika ne strinjava s tem predlogom drugače kot da se to da pred volilce na splošno glasovanje, zato se sklicuje zgoraj omenjena seja. Naš namen je, da ljudstvo, to je davkopllačevalci, sami odločijo, ali se strinjajo s to idejo ali ne. Zato vidite dragi rojaki in volilci, ste prošeni, da prav gotovo vsi pridete na sejo. Naj ljudstvo samo odloča v tem važnem vprašanju, ne samo par javnih činiteljev.

Torej nasvidenje na seji v soboto ob 7 uri zvečer 21. maja v North School.

Matt Slana, Sr.

ČUDNO NAKLJUČJE

D. Covell se ima zahvaliti naključju, da je postal radijski pevec. Covell je bil z 28 leti še vedno samo gradbeni delavec. Bil je zelo priden in njegovi predstojniki so bili z njim zelo zadovoljni. Zelo je želel, da bi postal šofer. Letu in leta je štedil in si pritrgoval od svojega zaslužka, da bi si kupil avto. Nazadnje je prišel nad vse zaželeni dan, ko si je kupil avto. Toda ta sreča ni trajala dolgo. Že po 14 dnevih je trčil v drug avto in njegov voz se je razbil. Mož je bil zopet brez avtomobila. Poprava ni bila več mogoča. Sklenil je v drugič, da si kupi avto. Da pa bi čim prej prišel do cilja, je pel v prostem času po ulicah mesta Bignoro. Njegovo lepo petje in čist glas pa je vzbudilo pri vseh poslušalcih pozornost. Zlasti se je začel zanj zanimati neki profesor petja. Ta je začel prej cestnega pevca izobraževati. Kmalu pa je londonski radio ponudil mlademu možu mesto pri svojih oddajah. Covell je ponudbo sprejel in morda ni več daleč čas, ko bomo imeli priliko videti v kakem filmu kot filmskega pevca.

VIHARJI ODNAŠAJU AVSTRALIJO

Pomlad je čas viharjem in orkanov, ki dajo opravka zlasti karavanam in mornarjem. Posebno slavo so si pridobili viharji, ki divjajo vsako leto nad Avstralijo in nosijo s seboj več stotisoč ton letedečega peska, ki ga zanezajo večkrat celo tja v holandsko Indijo. Ta fini, rdečkasti puščavski pesek doseže včasih višino 7000 m in gre na pot čez Južno morje, kjer prevleče po otokih vse rastlinstvo na debelo s prahom. Samo na Novi Zelandiji cenijo, da je tega peska kakih 50.000 ton, kar seveda rastlinstvu močno škoduje. Zaradi ogromnih količin tega letedečega peska govore, da bo "Avstralija počasi odletela".

DRŽAVLJANSKA ŠOLA V CLEVELANDU
Cleveland, O.
V Clevelandu je sedaj približno 3000 učencev ki se učijo državljanstva v šolah Zvezne vlade. Zvezna vlada ima tisoče razredov za državljanstvo po celi Ameriki, in izvanredno bogate skušnje v poučevanju državljanstva in potrebne angleščine. Na podlagi te skušnje je vlada izdala tri zanimive in izvrstne knjige, potem katerih je tisoče ljudi dobilo svojo državljanstvo. Pouk v državljanski šoli v East High School, v kateri poučuje znani slovenski advokat Wm. J. Kennick, se je sedaj začel s temi knjigami in sedaj je še čas, da se vpišejo novi učenci. Kdor se želi sedaj na novo vpisati, naj se zgleda v pisarni Wm. J. Kennicka, na 982 E. 63rd St. Cleveland, O. Šola je popolnoma brezplačna.

Matt Slana, Sr.

DOGODKI

međ Slovenci po Ameriki

Himen

Cleveland, O. — Preteklo soboto sta se v cerkvi sv. Vida poročila Mr. Viktor Vokač in Miss Anna Debeljak. Oba izhajata iz dobro poznanih in priljubljenih družin. — Mnogo sreče v zakonskem stanu.

Vest iz domovine

Milwaukee, Wis. — Žalostno vest iz starega kraja je pred kratkim prejela rojakinja Mary Starich, da ji je v Radni vasi pri Trebelnem na Dolenjskem umrla njena mati Marija Starič v častiljivi starosti 93 let. Zapušča sina in dve hčeri, tukaj v Ameriki pa zgoraj omenjeno hčer, snaho, vnuke in vnukinje.

Nesreča v rudniku

Caridge Pa. — Nedavno se je pri delu v premogovniku težko poškodoval rojak John Kastelec. Zlomilo mu je nogo. Da je udarec še hušiji sta na nesrečo bolna v bolnišnici tudi njegova žena in sin.

Kratke vesti iz Clevelanda

Cleveland, O. — V staro domovino na obisk je te dni odpotovala Angela Bohinc z East 173 St. in sicer je odpotovala v Tržič na Gorenjskem. — V St. Alexis bolnišnico je bila odpeljana rojakinja Mrs. Mary Habjan iz St. Louisa, ki je mati Mrs. Cecilije Brečić na Newman Ave. — Vile rojenice so se zglasile pri družini Mr. in Mrs. Anton Ogrinc na Passow Ave. in jim podarile krepkega fantiča. — Žalostno novice je dobil iz starega kraja rojak Frank Zore, da mu je v fari Smlednik umrla mati Helena Zore v visoki starosti 78 let. Zapušča moža, štiri sinove in eno hčer. — V Huron bolnišnici je preстал operacijo rojak Math Jakobič z Mayron Ave. — V bolnišnico je moral rojak Fr. Pink z East 222nd St. — Žalostno vest iz domovine je prejel Florijan Šetina, da mu je v vasi Kal, fara Pečna umrl oče v starosti 86 let, ki zapušča hčer, tukaj pa dva sinova in dve hčeri.

Smrt pobira

— V Springfieldu, Ill., je umrl Karl Rihtar v starosti 50 let. Doma je bil iz Vrhovlja pri Brdu v kamniškem okraju. Zapušča sina in dve hčeri, v starem kraju pa brata in tri sestre ter enega brata v Kaliforniji. Tukaj je živel 32 let. — V Clevelandu, O., je umrl Frank Sušnik, v starosti 51 let, doma iz Zavrha pri Kamniku, kjer zapušča ženo in sina. V Ameriki je živel 25 let.

Kdo ve, če tisti, ki so danes nesrečni v mnogih družinah niso žrtve laži-tiska, ki uničuje moralno življenje v družinah?

NATIONAL AIR MAIL WEEK
MAY 15-21, 1938

"TARZAN NA RAZISKOVANJU"

(124)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

V tem se je eden teh ki so se pripeljali z letali obrnil in ravno zagledal, kako so se črni vojaki odpravili proti njemu. Mislil, da so sovražniki, je nameril samokres na poglavarja Muvira in sprožil. Na srečo kroga ni zadela, ker so se Muviro in njegovi vojaki spretno skrili za veliko skalo.

Ko je mislila nevarnost, je Muviro vstal in v angleškem jeziku začel vpiti proti pilotoma, da oni niso sovražniki, ampak da prihajajo na pomoč, toda to naznanilo je prišlo že prepozno. Beli divjak Kavuru so oba pilota že obkolili in sulice divjakov so frčale proti njima, da sta se komaj unikala.

Zopet so Waziri hoteli na pomoč, ko so videli, da je eden pilotov že padel zadet od sulice. Waziri so se bolj pohiteli in začeli metati ostre sulice na bele divjake, toda kaj je bila pešica proti tolikim? Drugi pilot je že padel in z njim eden Wazirov, oba smrtno zadeta, ki nista več vstala.

Tedaj se je Muviro približal letalu, katerega je porabil za kritej. Pobral je v naglici samokresa padlih pilotov in strelivo, kar so bili Waziri vajeni rabiti. To jim je prav prišlo, toda kaj, ko so močne sulice divjakov kar deževalo na junaške Wazire, da so drug za drugim padli smrtno zadeti.

PROSLAVA OTVORITVE JUGOSLOVANSKEGA KULTURNEGA VRTA V CLEVELANDU

Kljub temu, da je slabo vreme kvarilo program, je bila udeležba naroda naravnost sijajna. — Program se je nadaljeval in sijajno zaključil v Slovenskem narodnem domu. — Zanimiv in važen govor ljubljanskega župana Dr. Adlešiča.

Cleveland, Ohio. — (Izvirno) — O sobotnem programu je "Amer. Slovenec" v glavnih potezah že poročal, kako je izpadel. Danes pa naj pokažemo s tem poročilom, kako približno se je vršil nedeljski program pri proslavi otvoritve Jugoslovanskega kulturnega vrta v Gordon Parku.

Zbiranje društev, klubov in raznih organizacij se je pričelo že pred 1 uro popoldne. Ob 1 uri se je začel Radio program. Ljubljanski župan, častni gost slovenske naselbine in tudi mesta Clevelanda, je pozdravil vse ameriške Slovence potom Radia. Njegov lepi globoko zamišljeni govor je gotovo najlepše na vse uplival. Čuli so ga tudi v Jugoslavijo.

Potem se je začela velika in sijajna parada, kakoršno zmoredle samo naš slovenski Cleveland. Clevelandski angleški dnevniki so pisali, da je opazovalo paradedo do 100.000 ljudi. Parade se je udeležilo več tisoč ljudi z raznimi društvi in organizacijami. Gotovo bi se jih še tisoče in tisoče, ki so vsled dežja stali ob strani. Posebno so se postavile naše clevelandске Slovenke v narodnih nošah. Bilo je na stotine naših žena in deklet v aubah, pečah in raznih uniformah, kar je napravilo povorko slikovito in pestro. Ponosno so mahale zastave in glasno so udarjale v koračniški takt godbe. Vse to se je vršilo kljub temu, da je padal ves čas povorka dež. Tisočeri udeleženci in udeležence parade so s tem pokazale svoje globoko zavednost in ljubezen do svojega slovenskega naroda. Saj so s tem podale močno izjavo, da kadar gre za slovensko narodno stvar, takrat jih ne zadržijo ne vreme, ne ničesar, da ne bi prišli na dan za svojo slovensko stvar.

Program v parku v Jugoslav. kult. vrtu se je vsled slabega vremena omejil. Župan Dr. Adlešič in županja ga. Adlešič sta se vozila v državnem avtomobilu, ki ga je jima izročil sam guverner države Ohio in z njim častno stražo, ki ju je spremljala v povorki. V vrtu je nato skupina odličnjakov kot guverner države Mr. Davey, mestni župan Burton, potem dva senatorja, dva kongresnika in cela vrsta drugih odličnih državnih, okrajnih in mestnih uradnikov, obdala častnega gosta Dr. Adlešiča, kateri je otvoril Jugoslav. kult. vrt s tem, da je prerezal okrašen vrv z narodnimi barvami, ki je zapirala pot v vrt. Nato je skupina obiskala v vrtu vse stojnice spomenike in se dala pri vsakem spomeniku slikati. Nato se je v vrtu program zaključil in množice so se vrnile v Slovenski narodni dom, kjer je sledilo pokrepčilo častnim gostom in vsem gostom in udeležencem sploh.

Nato se je otvoril program proslave v Slov. nar. domu. Z pozdravnimi govori so nastopili sledeči:

Mr. John Mihelich, častni predsednik J.K.V., Hon. Harold Burton, župan mesta Clevelanda, Hon. Martin L. Davey, guverner države Ohio, Hon. Robert J. Bulkley, zvezni senator iz države Ohio. Naš sodnik Hon. Frank J. Lausche, Hon. Martin L. Sweeney, kongresman 20. okraja, Hon. Robert Crosser, star častljiv mož, kongresman iz 21. okraja, Hon. Anthony Flegler, kongresman iz 22. okraja, Hon. Carl V. Weygant, predsednik najvišje sodnje, Hon. Frank J. Merrick, Common Pleas sodnik,

Col. Joseph Alexander, ravnatelj WPA del, Hon. Frank Gentsch, kolektor zveznih davkov, Hon. Hugo Varga, direktor parkov, Hon. Chas. Wolfgram, predsednik udruženja kulturnih vrtov, Mrs. Marion Kuhar, blagajničarka J.K.V., Mr. Jos. Grdina, generalni tajnik, Hon. Konstantin Fotič, jugoslovanski poslanik v Washingtonu, Hon. Vladimir Rybar, svetnik poslaništva in končno dr. Jurij Adlešič, župan mesta Ljubljane. Govor ljubljanskega župana Dr. Jurija Adlešiča, je bil nad vse zanimiv in pomemben za vsakega Slovenca. G. župan je odličnega govornika, prijazna lična oseba, ki sliči kakemu prijaznemu angleškemu lordu. Govori taktno, dostojno, vsaka beseda jasna in na svojem mestu, da ga je res vžitek poslušati. Njegov govor k otvoritvi kulturnega vrta in ameriškim Slovincem sploh se je glasil tako le: Predragi rojaki! Bratje in sestree!

Globoko ginjen sem sprejel vabilo uprave Jugoslovanskega kulturnega vrta na to za naše rojake zgodovinsko slavnost. Z veseljem sem se podal na pot čez morje, da v imenu Jugoslavije in vsega jugoslovanskega naroda, zlasti pa v imenu slovenskega mesta Ljubljane in vseh Slovencev v stari domovini izročim najtoplejšo pozdrave gostoljubnim Zdrženim državam ameriškim, posebej pa še državi Ohio ter mestu Clevelandu, ki so s svojim velikodušnim darilom — tem prelepim vrtom počastili in osrečili vse Jugoslavoce to in onkraj morja.

Pozdrav in zahvala domovine.

Gospodje zastopniki mogočne velevlasti Zdrženih držav ameriških, države Ohio in cvetočega mesta Clevelanda, ko Vam imam čast sporočiti pozdrave in najtoplejšo zahvalo svoje domovine za Jugoslovanski kulturni vrt, ki ga danes otvarjamo, Vas prosim, da ne omalovažujete srčnih izrazov male Slovenije in upoštevate, da ta deželica sredi Evrope na križišču od nekdanj važnih cest med severom in jugom, izhodom in zahodom zaradi raznoterosti svojih krasot, zbranih na najmanjšem prostoru, slovi za PRSTAN EVROPE in da v tem evropskem paradižu živi jugoslovanski narod Slovencev, ki s tukajšnjimi našimi rojaki vred ne šteje niti 2 milijona duš, pa je s svojimi hrvatskimi in srbskimi brati stoletja in stoletja branil zahodno Evropo pred navali Turkov in tako s svojimi trupli obvaroval evropsko kulturo vsemu človeštvu. Letos šele mine 20 let, odkar smo se tudi z Vašo požrtvovalno pomočjo, ko so tudi ameriški junaki prelivali v svetovni vojni svojo kri za našo svobodo, in z rodostjo prezidenta Wilsona osvobodili tisočletnega jarma in si z družljivo z brati Hrvati in Srbi ustanovili svojo državo Jugoslavijo, vendar je pa naš narod miroljuben, kar Vam najlepše odričiva sam ta vrt. Jugoslovanski narod, ki je v neprestanih bojih za evropsko kulturo in za svojo svobodo krvavel, kakor pravi heroj, ni semkaj postavil spomenikov svojih junakov, temveč samo onih mož, ki so se z uma svetlim mečem borili za pravice zatiranega naroda in mu s pesmijo vivali upanje na svobodo v srce ter mu blažilo dušo s poezijo najvišje lepote! Narod junakov za pravico slavi svoje pesnike, ker je sam pesnik!

Albanski kralj Zog in njegova žena, ogrska grofica Apponyi, na dan njune poroke. Zog je mohamedanec, toda nevesta je katoličanka, vendar, kakor objavljajo v atikansko oblasti, se nista na cerkev obrnila za dovoljenje in poroka se je izvršila po civilnem obredu.

Slovenec in civilizacija Amerike.

Gospoda! Najbolj se pa mali kulturni narod Slovencev, ki nima več analfabetov in na leto tiska toliko knjig, da se vsak Slovenec rodi že s knjigo v roki, ponaša s tem, da je s svojimi skromnimi močmi uspešno sodeloval pri civilizaciji velike Amerike in pomagal zidati tudi temelje današnjega Vašega blagostanja.

Pred nami stoji Baraga, ki je pred 100 leti v teh krajih širil luč krščanske ljubezni in tiskal prve knjige v jeziku Očipoe — in Ottava — Indijancev, njegov pomočnik Pirc je pa učil orati zemljo, sejati in žeti žit, zlasti pa požahntjevatj drevesa s plugom, semeni in čepiči, ki mu jih je darovala Ljubljana za civilizacijo Amerike! Zato ste Američani po tem slavnem slovenskem sadjarju imenovali 4 kraje z njegovim imenom Pierz iz hvaležnosti, ker je požahntjeval tako sreča nemirnih Indijancev, kakor tudi divje jablanice, da še danes uživajo Amerika bogate žlhtne plodove njegovega miroljubnega kulturno-pionirskega dela. Tudi naši možje so sejali v teh krajih seme strpnosti med narodi, ki se je razraslo tako mogočno, da so danes Zdržene države ameriške najmočnejši varuh miru na svetu.

Hrepenenje po domovini.

Dragi rojaki, ki niste pozabili svoje matere domovine, Vam dragi Slovenci, Hrvatje in Srbi pa iz domovine prinašam plamteče hrepenenje neskončne ljubezni, ki se je vnelo tisto urc pred stoletji, ko je mater domovino zapustil prvi sin in je šel čez morje v te kraje za srečo. Iz solz se vsakokrat spet rodi hrepenenje, kadar se poslavlja sin od domovine, in ga to plemenito čustvo vedno spremlja na daljni poti, ga vodi in varuje ter vedno kliče nazaj, nazaj k materi domovini. In čim več Vas je tu, tem večje in močnejše je hrepenenje, tem glasneje Vas kliče in tem bolj vroče Vas vabi nazaj — k materi.

To hrepenenje je vedno živo vez med nami onkraj morja in med Vami tostran oceana, saj je to hrepenenje porojeno iz iste krvi in gnano od enakih utripov srca. Zato bo to naše hrepenenje nepretrgana vez, dokler bo po naših žilah tekla kri, ki je v neprestanih bojih za naše meje v tisoč in štiristo letih našo zemljo od Triglava do valov Jadrana in do Vardarja posvetila za našo domovino.

Iz tega svetega hrepenenja porojenega iz ljubezni do svojega rodu in domovine, je zrasel tudi ta Vaš prekrasni vrt! Kakor čudež tega hrepenenja je ta vrt, saj se je prvič razcvetel tako pisano in bujno, da v njem natrgamo cvetja in z njim ovenačamo našo mater DOMOVINO ZA PRAZNIK 20 LETNIČLO NA ZAVRŠILNIŠKO HREPENENJE združilo njene sinove Srbe in Hrvatje ter Slovence v svobodni kraljevini Jugoslaviji.

Jugoslavija se spominja Amerike in Wilsona.

Prvi ste ameriški Srbi, Hrvatje in Slovenci, ki praznujete jubilej Jugoslavije, zato pa naša kraljevina smatra današnjo grandiozno proslavo za največjo srečo in veselje, kar jih zamore doživeti ob svojem jubileju. Ponosna je na Vas, da ste ji spet pokazali svojo udano ljubezen tudi kot zvesti državljani mogočnih Zdrženih držav ameriških, kakor ste dokazali svojo gorečo ljubezen do svoje potrte, obupane in na smrt ranjene matere pred 20 leti, ko ste ji poslali na pomoč svoje dobrovoljce, kruha in zdravil ter vsega, kar je potrebovala v najhujši sili.

Letošnja slavljenska Jugoslavija se predvsem globoko zaveđa odličnih zaslug Zdrženih držav ameriških in nesmrtnih besed Wilsonovih za njeno ustanovitev, zato naj bo pa današnja slavnost tudi JUGOSLOVANSKI ZAHVALNI DAN ZDRŽENIM DRŽAVAM AMERISKIM. Globoko se priklanjamo pred zvezdnatim praporom Unije in pred njeno srčno plemenitostjo, ki je ob 20 letnici svojih žrtev za našo domovino počastila naš narod s poklonitvijo tega veličastnega parka.

Gospodje predstavniki Zdrženih držav ameriških in mesta Clevelanda, predragi moji rojaki! Tudi Ljubljana, ki jo imam čast zastopati kot župan, se danes s hvaležnostjo klanja pred zvezdnatim praporom, ki ste ga nam prinesli že l. 1919. in sedaj krasi našo mestno hišo.

Ameriška zastava vihra v Ljubljani.

Tudi Vas, dragi rojaki, se danes hvaležno spominja domovina in tudi Vam v zahvalo DANE VIHRA VAŠA ZASTAVA V LJUBLJANI. Veliko Vas je moralo zapustiti rodno deželo, ker Vam ni mogla dati dela in kruha, veliko Vas je pa tudi Amerika postavila na noge, toda nikdar se niste prevzeli in nikdar niste pozabili na revne svoje kraje stare domovine. S težkim delom in krvavimi žulji ste si služili kruh in neprestano ste si pritrgovali od ust ter svoje prihranke pošiljali domu svo-

DENARNE POŠILJATVE
odpravljamo po dnevnem kurzu in so dostavljene prejemnikom brez vsakega odbitja na dom potom pošte. Včeraj so bile naše cene:
V Jugoslavijo: Za Din: Za Lit:
\$ 2.55..... 100 \$ 6.50..... 100
\$ 5.00..... 200 \$ 12.25..... 200
\$ 7.20..... 300 \$ 30.00..... 500
\$ 10.00..... 420 \$ 57.00..... 1000
\$ 11.65..... 500 \$ 112.50..... 2000
\$ 23.00..... 1000 \$ 167.50..... 3000
Pri večjih svotah poseben popust
Za izplačila v dolarjih:
Za \$ 5.00 pošljite\$ 5.75
Za \$ 10.00 pošljite\$ 10.85
Za \$ 25.00 pošljite\$ 26.00
Vsa pisma pošljite na:
JOHN JERICH
1849 West Cermak Road
CHICAGO, ILL.

jim dragim za pomoč in svoji nikdar pozabljeni domovini v tolažbo. Srečna mati, ki ima take sinove, zato je pa tudi stara domovina vesela in ponosna na Vas!

Kadarkoli je bila v potrebi ali v sili, vedno ste ji prvi prihiteli na pomoč, ob nesrečah, ki so zadale Vaš rodni kraj ali vso deželo, so bile podpore iz Amerike v največji utohi. Z Vašimi prihranki smo ustanavljali hranilnice in posojilnice, da ste tako s svojim denarjem vzdali oglezni kamen mogočne stavbe našega zadružništva. In ko je po svetovnem klanju grozilo pomanjkanje in pretila beda vsej Sloveniji, so jo spet Vaši dolarji podprli vsaj toliko, da jo ni podrla lakota. Tudi Vi tukaj ste morali zaradi svetovne vojne spoznati pomanjkanje, ali prav ta krasotni vrt spet kaže, da je Amerika premagala težke čase. Pa tudi pri nas se časi naglo boljšajo, da se je pričel tajati led v blagajnah hranilnic in posojilnic. Tudi brezposelnost je ponehala že skoraj popolnoma, saj se je v naših krajih po vojni razvila industrija, prav tako naglo smo pa napredovali na socialnem polju, da se tudi delavstvo že bliža zadovoljnim časom.

Kulturni razmah v domovini.

Navzlec težkim gospodarskim razmeram smo se pa mogočno razmahnilo na KULTURNEM POLJU. Ze prvo leto po vojni je Ljubljana dobila univerzo, ki s častjo nosi ime Viteškega kralja Aleksandra I. Zedmitelja-Mučenika, in dobiva na slovesu tudi izven meja domovine. In ko je tej naši mladi univerzi pretela nevarnost, ste tudi Vi povzdignili svoj glas in nam jo pomagali ohraniti, danes Vam pa že lahko sporočim, da smo tudi Slovenci ustanovili najvišji kulturni zavod svoji AKADEMIJO ZNANOSTI IN UMETNOSTI v Ljubljani.

Kakor Vam z radostjo naštevamo naše največje uspehe v domovini, ki ste nam jih pomagali doseči z zares sinovsko ljubeznijo, tako ne morem skriti velike ginjenosti, ki je prevzela Ljubljano in vso Slovenijo, ko ste se v svojih najtežjih časih spomnili najbednejših žrtev svetovne vojne, naših UBOGIH SLEPCEV in jim darovali nad 600.000 dinarjev, da smo jim kupili in uredili prav lep in udoben dom. Niste mogli pokazati lepše, kakor s tem svojim človekoljubnim darilom, da v Vaših srcih še vedno bije zlato slovensko srce.

Blagor materi s takimi otroki, blagor domovini s takimi sinovi!

"O domovina, ti si kakor zdravje!"

V svojih žilah ste prinesli kri domovine seboj in ta kri govori tudi iz nesmrtnih del teh mož, ki ste jim tu postavili spomenike.

Veliki knez-vladika Peter Petrovič Njegos je s svojim veli-

častnim "Gorskim vencem" ovcenal ves slovenski jug, zato ga pa posnemajte in objemite z ljubeznijo vse jugoslovanske brate. Ta junak in svečenik, modrijan in pesnik, prerok in vladar nas uči in bodri, da edino zvesta ljubezen do domovine zamore obvarovati svobodo še tako majhnega naroda tudi pred najmočnejšim sovražnikom, kakor si je njegova mala in revna Crna gora ohranila svobodo samo z zvestobo do domovine do zadnje kaplje krvi.

Vsi, ki ste po dolgih letih spet zagledali domače kraje ste nevede v globini svoje duše začutili kaj pomeni vzdih Ivana Cankarja: "O domovina, ti si kakor zdravje!" Tako bo Vam in še tisočem in tisočem, ki bodo stopili v ta domači vrt, kakor na svojo rodno zemljo, zazvenelo v srcu spet in spet: "O domovina, ti si kakor zdravje!"

Cankarjev hlapec Jernej je podoba vsega slovenskega naroda, ki je sto in stoletja delal za druge in jih bogatil, toda pred 20 leti je tudi slovenski hlapec Jernej postal NA SVOJI ZEMLJI GOSPODAR, ko se je zvezal s svojima bratoma Hrvatoma in Srbom.

Kadarkoli boste prihajali in ta svoj vrt, boste z goriškim slavcem Simonom Gregorčičem zapeli tisto staro:

"Eno devo le bom ljubil, eni le bom zvest ostal ..."

Moja ljuba je Slovenija, jaz pa Slave zvest sem sin!"

"Bratje, v kolo se vstopimo!" Vas kličem z Gregorčičem in: "Naš čolnic otmimo!", da bodo še sinovi Vaših sinov in njih potomci s sladkobo v duši hrepeneli: "Nazaj, nazaj v planinski raj!"

Kadar bo Vaše hrepenenje po domovini najbolj goreče, se pa zatecite v zavetje tega svojega vrta in kadar Vas bodo preganjale nesreče in Vam grozil obup, pridite k svojim varuhom in okrepite se z živo vodo iz večnega studenca njihovih nesmrtnih del. Potožite jim svoje gorje in, kakor iz svoje domače

cerkvice tam daleč za Atlantikov, boste odšli spet potopljeni in mirni, saj Vas blagoslovlja Friderik Baraga, do mučenštva za praprebivalstvo teh krajev požrtvovalni in zaradi svoje ljubezni do bližnjega nebeske krojne vredni Vaš rojak. Pred sto leti že je v tedaj še divjih teh krajih pričel saditi PRVI KULTURNI PARK. Čipevskim in otavskim Indijancem je napisal prve knjige, da so lahko v svojem jeziku častili Boga krščanske ljubezni, ki je vse narode ljubil enako. In ta prvi vrtar je v teh krajih tudi za Vas vsejal "Nebeske rože" in za "dušno pašo" zasadi 12 jablan krščanskih čednosti, ki naj rode tudi v tem vrtu "Zlata jabelka" za srečo Vašo in za čast Vaše stare domovine Jugoslavije ter za blagor Vaših gostoljubnih sosačanov clevelandskih in vseh državljanov Zdrženih držav ameriških.

V imenu mesta Ljubljane, glavnega mesta Slovenije, kličem v tem slovenskem trenutku:

V tem vrtu naj vedno rasto drevesa jugoslovanske kulture, na sredi med njimi pa na velike neusahljivo drevo ljubezni do domovine! Ta vrt naj bo svetilnjak bratstva med narodi v srečo in blagor mesta Clevelanda ter najčastitlivejši hram prizadevanja vseh narodov Zdrženih držav ameriških za svetovni mir!

NAJLEPŠE OČI NA SVETU,

ki so jih cenili kakor kakšne diamante na milijon šterlingov, je menda imela Londončanka Vally Homolka, žena dunajskega igralca Oskarja Homolka. Oči so bile široke, čudovito modre barve, obrobene z dolgimi trepalnicami. Samo 24 let so te nenavadne oči očarovale vsakega, kdor jih je videl. Pred nekaj dnevi pa so nenadoma izgubile in precej surovo pokazale vsem zaslepljenecem in oboževalcem minljivih krasot, kako nespametno in kratkotrajno je njihovo oboževanje, ki je največkrat tudi krivično.

Širite in priporočajte list "Amerikanski Slovenec"!

Naznanilo in zahvala
V globoki žalosti in potrtim srcem naznanjamo vsem prijateljem in znancem žalostno vest, da so za vedno zatisnili svoje trudne oči naš ljubljani oče
John Trunkelj, St.
Prevideni s sv. zakramenti za umirajoče so po par tednov trajajoči težki boleznine dne 31. marca mirno zaspali v Gospodu. Pokojnik je bil rojen v vasi Gradčice, fara Krka na Dolencem, od koder je prišel v Ameriko leta 1893 in je ves čas svojega bivanja v Ameriki do svoje smrti spadal k društvu Vit. sv. Jurija, šte. 3, KSKJ, v Jolietu, Ill.
K večnemu počitku smo jih položili dne 2. aprila po slovenski sv. maši zadržnici v cerkvi, in potem na farno pokopališče sv. Družine.
Dolžnost nas veže, da se tem potom iskreno zahvalimo našemu č. g. Rev. John V. Trinko za obiske na smrtni postelji pokojnega in podelitev sv. zakramentov za umirajoče ter opravljene pogrebne obrede v cerkvi. Nadalje prav lepa hvala preč. g. Rev. A. Murnu za opravljene ganljive obrede in molitve na pokopališču.
Hvala tudi pogrebni zavodu Tony Shiller za vzorni red pri pogrebu.
Najlepša hvala dr. sv. Družine, šte. 136, KSKJ, katero se je s svojo društveno zastavo udeležilo pogreba in tako sobratosko sprejelo svojega sočlana Jednote na zadnji poti. Hvala tudi ženskem društvu Marije Pomagaj, šte. 174, KSKJ, katero je bilo tudi častno zastopano pri pogrebu. Nadalje hvala naši dični KSKJ, za točno izplačilo posmrtnine.
Prav lepa hvala našemu organistu Fr. Artachu in cerkvenemu pevskemu zboru za pete žalostinke pri pogrebnih sv. maši.
Hvala vsem, kateri so darovali vence in cvetice in tako okrasili kratko pokojnega očeta. Prav lepa hvala vsem, ki so darovali za sv. maše za pokojnega očeta. Prisrčna zahvala tudi vsem, kateri so dali svoje avtomobile na razpologo za časa pogreba.
Hvala lepa vsem sosedom in prijateljem za številne obiske za časa boleznine ter prečute noči ob mrtvaškem odru in za skupno molitev sv. rožnega venca ob kreti pokojnega očeta.
Končno prav prisrčna hvala vsem skupaj, kateri ste na kakoršenkoli način bili v pomoč in tolažbo v teh težkih urah preizkušnje ob izgubi nam dragega očeta.
Vam pa, dragi nam nepozabni oče, kličemo z Bogom do svidenja nad zvezdami. Počivajte v miru in naj Vam lahka bo taja zemlja.
Zalujoči ostali:
ANTON IN JOHN TRUNKELJ, sinova; ANA TRUNKELJ, sininja; ANNIE (omoz. Šnedic), JOHN F. TONY, EDDIE, JOHN JR. in RUDY TRUNKELJ, vnuki, ter trije pravnuki.
Willard, Wis., 16. maja 1938.

"Dušica"

ROMAN
—
Spisala B. Orecy
Prevedel Paulus

Bojijo se, da bi si prerezal vrat — ali pa kateremu izmed njih. Pa sem navadno preveč truden, da bi mislil na kaj takega. "Percy —!" je vzkliknila z nežnim očitanjem.

"Vem vem," je šepnil, "kak sebičnež sem! Ah, kruta je bila usoda, ki je naju združila —! Pomisli, nekaj, pred leti, sva hodila vsak svojo pot —, ti in jaz —! Manj bi trpela v življenju, če bi me nikdar ne bila srečala!"

Opazil je, da jo njegove šale holijo. Poljubil jo je in jo prosil odpuščanja.

"Srček dragi," je pravil, kako sem oduren —! Pač želiš, da poginem v tej kletki!

Pa nimajo me še, ženica, veš, nimajo me še —! Nisem še mrtev, le strašno truden sem — včas, sedaj ne —.

Toda ukanil jih bom, ne boj se. ukanil jih bom!"

"Kako, Percy, kako —?" je stokala.

Sree se ji je krčilo v nepopisni bolesti. Saj je vedela, bolje vedela nego on, kako skrbno so se njegovi sovražniki zavarovali zoper morebitni pobeg. In saj je na lastne oči videla, kako slab je —. V takem stanju ni mogel uiti —. Še misliti ni bilo na to.

"Hm —!" je dejal. "Da ti povem resnico, — na tisti velevažni "kako" še pravzaprav nisem mislil. Moral sem počakati, da si ti prišla.

Napisal sem par pisem za Foulkesa in za druge in jim dal vsa potrebna navodila. Dal ti bom pisma. Vedel sem, da boš prišla in da ti je bom lahko izročil. In do tega trenutka je bila moja edina skrb, da popolnoma ne propadeš, telesno in duševno. Sicer pa sem jim moral pustiti njihovo voljo, če sem hotel, da ti dovolijo obisk.

Računal sem s tem, da boš prišla —. Saj želijo, da bi me videla strtega in polomljenega, — da bi me pregovorila in s solzami omehčala ter dosegla, kar sami ne morejo doseči —."

Nasmejal se je veselo, le Margaretino ostro uho je ujelo grenko bridkost, ki se je skrivala pod njegovim veselim smehom. "Če le vem, da je prestolonaslednik na varnem — potem lahko mirno mislim in delam načrte, kako jih bom ukanil tudi še za svojo kožo —."

In hipoma se je izpremenil.

Z eno roko jo je še vedno objemal, druga pa je ležala na mizi, tesno stisnjena v pest. Ni ji več gledal v obraz, njegove krvavo obrobene oči, nenaravno velike, so strmele v daljavo, skozi zid, gledale v duhu nove načrte, duhovite naklepe —.

Izginil je ljubeči mož, koprneč po svoji ženi, mesto njega je sedel v ozki, mračni ječi mož dejanj, mož, ki je iztrgal smrti že toliko nesrečnežev, drzni junak, ki je znal tvegati življenje za svoje ideale.

Nekaj časa je tako sedel in v njegovem bledem, upadlem obrazu je brala vsako njegovo misel, stopinjo za stopinjo, čelo se mu je nagubalo v nevolji in negotovosti in nato je legla odločnost krog njegovih izrazitih ust, iz oči je zrla trdna, neupogljiva, skoraj trmasta volja —.

In nato se je spet obrnil k njej.

"Ljuba, lepa moja žena," je dejal meh-

ko, "trenutki so dragoceni! Celó večnost bi takole slonel na tvojem ljubečem srcu. Pa tile morilec so nama dali le pol urice. Potrebujem te, tvoje pomoči potrebujem, sedaj ko si sam ne morem pomagati.

Ali boš pazljivo poslušala, ljuba moja, kar ti bom sedajle povedal?"

"Da, Percy! Poslušala bom!"

"In — ali boš pogumna dovolj, da boš storila vse, kar ti bom naročil?"

"Ne upala bi si storiti kaj drugega nego natančno to kar mi boš naročil!"

"Predvsem — posloviti se boš morala od mene, ljuba! Morebiti se ne vidiva več —.

Tiho tiho, ljubo dete!" jo je miril in ji nežno položil roko na usta. Skoraj bi bila kričnila od groze. "Tvoja ljubeča duša bo vedno pri meni! Skušaj — skušaj, da preмагаš obup! Ah — že sama tvoja ljubezen, ki ti gleda iz tehle tvojih ljubih oči, že sama ta ljubezen bi nagnala človeka, da bi se z vso silo oklenil življenja.

Povej mi še enkrat, ali boš storila vse, kar ti bom sedajle naročil?"

Pogumno in odločno mu je odgovorila: "Storila bom vse kar hočeš, Percy!"

"Bog te blagoslovi za tvoj pogum, ljuba —! Potrebovala boš poguma!"

XVII.

PERCYJEVA POSLEDNJA VOLJA.

Trenutek pozneje je bil Percy na kolenih in njegovi prsti so otipavali kamenite plošče tlaka pod mizo.

Margareta je vstala in začudena gledala moža.

Videla je, kako so njegovi prsti obstali v špranji med dvema ploščama, dvignili eno izmed plošč in izpod nje privlekli šop papirjev. Par zavrtkov je bilo, vsak skrbno povezan in zapečaten.

Položil je ploščo nazaj v odprtino, vstal in bistro pogledal k vratom. V kot kjer je stala mizica je mogel videti le kdor je stopil naravnost v celico.

Ko se je prepračil da ga nihče ni opazil, je potegnil Margaretu bliže k sebi in šepetal:

"Ljuba moja, tele papirje ti moram izročiti. Naj ti bodo dragoceni kot da so moja poslednja volja, moja oporoka —.

Ukanil sem te zverine nekega dne. Rekel sem da se vdam. Dali so mi papir, črnilo in pero ter pečatni vosek. Napisal bi bil naj pismo za svoje tovariše in jim zapovedal, da morajo izročiti prestolonaslednika. Za pol ure so mi dali miru.

In napisal sem tale pisma, eno za Armanda, dve za Foulkesa, in jih skrtil pod ploščo. Vedel sem, da boš prišla in da ti jih bom lahko izročil.

Utihnil je in senca smehljaja mu je igrala krog ust. Mislil je na Chauvelina in Herona, ki sta mu vsa vesela prinesla pisalno orodje in papir, prepričana seve, da sta končno ugnala "Dušico".

Pa ju je ukanil in čez pol ure sta našla 1-opisanih par koščekov papirja z bodečimi zbadljivkami in površ si je ujetnik najbrž še privoščil četrt ure krepčnega spanja —.

(Dalje prih.)

JUNAŠKI POSKUS
Kakih 200 metrov od neke večje šrambe lokomotiv v Franciji je nenadoma odjeknil grozovit tresk: lepa, močna lokomotiva se je zalelela v tovrni voz, ga popolnoma razbila in se sredi razvalin ustavila. Na lokomotivi pa je stal majhen šolarček in bridko jokal, ker so se mu njegove srčne želje in sanje — voziti vlak — tako hitro razblinile. Samo 200 metrov se je veselil čudeža, da je spravil ogromni stroj v gibanje. Že dalj časa je poželjivo ogledoval stroje in njihove samozavestne vodje; nazadnje pa se je sam prikradel do enega, mesto da bi šel v šolo, ter ga pognal v tek, kar se je vsem zdelo nepojmljivo. Otroku pa prerokujejo lepo inženirsko bodočnost.

KADAR PLJETE

Monarch pivo

pijete dobro in izborno pivo, skrbno izdelovano. — Vedno pazite, kako pivo se vam servira. — Na zapadni strani Chicago razpečava MONARCH PIVO

JOHN KOCHEVAR

West Side Distributor of MONARCH BEER
2215 W. 23rd St. Tel. Canal 6177 Chicago, Ill.

ANGLEŠKI MOLITVENIKI in ANGLEŠKE NABOŽNE KNJIGE

- Molitveniki:**
- "THE DEVOUT CHILD", (za otroke) male oblike.....15c
 - CHILD'S PRAYER BOOK", (za otroke), maša ilustrirana s slikami, lepo vezana 25c
 - "KEY OF HEAVEN", (za mlajše in starejše), v umetno usnje vezan, rudača obreza 50c
 - "KEY OF HEAVEN", (za odrasle), umetno usnje, zlata obreza..... 80c
 - "KEY OF HEAVEN", (za odrasle) v usnje vezan, zlata obreza.....\$1.25
 - "KEY OF HEAVEN", (za fante in dekleta ter odrasle sploh), fino vezan, zlata obreza\$1.50
 - "KEY OF HEAVEN", (za odrasle), fino vezane vatirane platnice, vdolan križec na platnici odznotraj, zlata obreza.....\$1.75
 - "KEY OF HEAVEN", (za dame in moške) v najfinejše usnje vezan, biserni križec vdolan znotraj na platnici, zlata obreza.....\$2.50
 - "KEY OF HEAVEN", (lep molitvenik za ženske in dekleta) vezan v biserne platnice, biserni križec vdolan znotraj v platnici, zelo pripraven za darila, zlata obreza\$2.75
- Druge knjige in molitveniki:**
- "THE CATHOLIC GIRL'S GUIDE", molitvena knjiga zelo priporočljiva za dekleta, rudača obreza\$1.50
 - V fino usnje vezana, zlata obreza\$2.00
 - "THE SMALL ROMAN MISSAL", sv. maše za vse nedelje in praznike, rudača obreza 50c
 - Boljšje vezane, zlata obreza\$1.50
 - Fino vezane, zlata obreza\$1.75

SVETO PISMO V ANGLEŠČINI:

- "THE NEW TESTAMENT" (1011-12) of Our Lord and Saviour Jesus Christ, evangelijski in evangelijske prilike po grškem originalu, z zemljevidom svete dežele, tiskan na finem papirju, 950 strani\$2.00
- "THE HOLY BIBLE" (1011) (Sveto pismo stare in nove zaveze), z zemljevidi svete dežele, tiskan na finem tankem papirju, 1360 strani, trdno vezan\$2.50

Ko naročate te knjige vedno navedite točno jasno ime molitvenika ali knjige, ki jo želite ter ceno, da bo tako mogoče pravilno po želji postreči.

H naročilom je treba pridjati potrebni znesek, katerega je poslati na:
1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

Knjigarna Amerikanski Slovenec

NEKAJ KRASNEGA
ZA MESEC MAJNIK

Lep altarček z Marijinim kipom z nezlomljive medenine, ki se ne ubije.

Krasni altarček, ki ga vidite tu na sliki je 9 in pol inčev visok. Vlit je iz medenine, ki se ne ubije, če pade iz rok. Krasno barvan z krasnimi barvami. Je pravi kras za vsako katoliško družino. S tem altarčkom gre skupaj krasen Marijin kip, ali pa če želite kip Srca Jezusovega, ali pa kip cvetke sv. Terezije. Tudi kipi so viliti iz nezlomljive medenine.

cena \$2.00

V vašem domu je gotovo prostor za ta lepi altarček. Pišite še danes ponj in z naročilom pošljite potrebni znesek.

Ko naročate ne pozabite natančno omeniti, kak kip želite, Marijin, ali kak drugi.

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

Pisano polje

J. M. Trunk

Molkove hdote

Druga hdota je v 6. koloni in se glasi: "Ljudje, ki sami sebe bijejo s pestmi v nos". Kdo naj bi pri taki robi ne skočil iz kože? Videl sem še kot otrok, da si je nekdo bil sam v obraz. Še danes me stresa. Tudi Molka stresa, mislim, to nosopobijanje. Kaj je in kako je? V par besedah je roba ta-le, po Molkovem, seve: Slovenski klerikali so za neko demokracijo, in še tu hudo razločujejo, so pa prav za vse, za vsak fašizem, in vsako diktaturo, če njim kaže. Ivan Molek pa je zoper prav vsak fašizem in vsako diktaturo, in za demokracijo je iz čija, in zoper diktaturo iz principa. Precej na dolgo "dokazuje", da je baje tako, pri čemur pa je hud šment, ker ni tako, kakor Molek pravi in trdi, da je. Klerikali pojmujejo demokracijo malo drugače, in imajo tudi o kako diktaturi ali o fašizmu druge nazore. Molek jim nekaj natveze, in sfiksa potem tisto nosopobijanje. Ali se sploh splašča kako prerokanje vse, vsako pojasnilo, vsak zagovor, vsako obrambo — nosu, da ostanem pri — nosovih. Pravi: "Klerikali seveda ne bodo te svoje prave podobe nikdar priznali — in jaz že lahko čitam, kaj bo Trunk natrobil na to moje izvajanje". There we are. Še čital bi ne, že naprej sliši trobento.

Jaz nisem noben reprezentant slovenskih katoliških ali klerikalnih krogov, in me ne briga, če bi kdo izmed teh krogov res bil, kakor trdi Molek, za katoliško diktaturo ali katoliški fašizem, dasi bodo take spake le v Molkovi fantaziji: jaz izražam le svoje prepričanje in skušam doumeti katoliško naziranje in ga tolmačiti. Molek govori o "fundamentalni razliki v naziranju in pojmovanju demokracije, o principu, cilju demokracije, in pravi dalje, da je on milijon milj proč od Trunka in Pirca glede ruske diktature". Saj res, če bi glede diktatur ali fašizmov obvelja njegova trditve. Pa je samole gola trditve, ker nobena diktatura ali noben fašizem ni pravilno pojmovanje vladanja, in zato noben poučen katolik fundamentalno ali principielno ne more biti za nobeno diktaturo. In katoličan ima res princip v pojmovanju človeške narave. Molek pri svojem materialističnem naziranju o človeški naravi sploh ne more govoriti o kakem principu. Princip demokracije je v človeški svobodi, katere ne sme omejevati no-

bena diktatura, noben fašizem, ampak Molkov materialistični človek nima duha, nima duše, je le neka snov, materija, in zato je prava demokracija pri takem naziranju izključena, nemogoča, ker nima fundamenta, nima principa.

Ivan Molek se lahko hudo postavlja s svojo demokracijo pred krogi, ki bistva demokracije niti ne pojmi, pred poučenimi katoličani se le smeji, le prazno govoriči.

Jaha.

Pesnik Schiller pravi: "In nesreča hitro jaha." Še marsikaj jaha strašno hitro. Čas? Osoda? Osveta? Kakršnega naziranja je pač kdo. Komaj pred 15 leti je bilo tam v Moskvi, in bilo je prav tam v hiši "Rdečih delavskih unij", kakor se imenuje prejšnji aristokratski klub, in bilo je v isti sijajni dvorani, kjer se zdaj sodi. Pred 15 leti je bilo, ko so bili pred sodniki nadškof Cieplak in 14 duhovnikov. In Krylenko je tedaj sedel na stolu državnega pravdnika in se je penil in strastno zahteval kri obtoženih in monsignor Budkiewicz so izbili možgane iz glave. In Bukharin je bil tedaj urednik "Pravde" in "Izvestij" in je kričal nad zločinom obtoženih in zahteval njih kri. Zdal po komaj 15 letih pa je zopet bilo prav tam, ampak vloge so se izpremenile. Vyšinsky je bil zdaj na stolu državnega pravdnika, in na obtožni klopi je sedel Krylenko, in je sedel Bukharin, in enako strastno je pravdnik zahteval njih kri in tudi njima in še drugim so izbili možgane iz glav.

Kako hitro jaha — kar pač hočete. Ali je Joe Stalin varen, da tudi na njega ne prijahajo? Ni le ironija, da se vloge tako hitro in v tako kratkem času izpremenijo, nekaj več je na tem, da se zahteva kri in teče kri, kjer se je kri zahtevala in je tekla. Velika razlika pa je, kakšna kri je tekla pri mučencu Budkiewiczu, in kakšna kri je tekla, kakor so baje dognali, pri domovinskih izdajalcih.

Galantno. — Ali bi vzeli grdo deklo, če bi imelo denar?"

"Hm, koliko pa imate?"

ROJAKI SLOVENCI!

Kadar želite o-krasiti grobove svojih dragih, ne pozabite, da imate na razpolago lastnega rojaka.

Postavljam in izdelujem vse vrste nagrobne spomenike v vseh naseljenih državah Illinois. Cene zmerne, delo jamčno, postrežba solidna. Se priporočam!

Kadarkoli nameravate kupiti nagrobni spomenik kamen, pišite na podpisano za vsa pojasnila in za cene. V Vašo korist bo.

Joseph Slapničar
SLOVENSKI KAMNOSEK
527 North Chicago Street,
JOLIET, ILL.
Telefon 2 - 4787

Učbenik Angleškega jezika

Vsebuje SLOVNIČO in kratek SLOVAR.
Zelo praktična knjiga. Žepno oblika.

Naročila s potrebnim zneskom je poslati na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

TA NOVI SLOVAR

ima posebno poglavje o ameriški angleščini. Slovar je priredil in sestavil znani profesor J. Mulaček, ki je bival več let v Ameriki. — Knjiga ima 295 strani.

CENA:

Trdovezan v platno.....\$1.50

Broširan mehko.....\$1.25